

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA BYSTROVANY,

okres Olomouc, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program školní družiny

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY
3. ZPŮSOB PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ
4. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY
5. EKONOMICKÉ PODMÍNKY
6. PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
7. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD
8. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD
9. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD
10. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH
11. HODNOCENÍ
12. BEZPEČNOST PŘI ČINNOSTECH VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ
13. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ
14. TÉMATICKÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY
15. PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ
16. PRAVIDLA SOUŽITÍ V NAŠÍ ŠKOLNÍ DRUŽINĚ
17. ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY
18. NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ LITERATURA PŘI PRÁCI V ŠD

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Bystrovany,
okres Olomouc, příspěvková organizace

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Bystrovany,
okres Olomouc, příspěvková organizace
Makarenkova 23/2, Bystrovany 77900

Ředitelka školy: Mgr.Eva Pluskalová

Telefon: 585311971, 734325193

E-mail: zsbystrovany@atlas.cz

web: skola.bystrovany.cz

Zřizovatel: Obec Bystrovany

Platnost dokumentu: od 1.9.2022

Na pedagogické radě byl projednán: 30.8.2022

Č.j.: BYS/68/2022/ZS

Podpis ředitelky školy:

Razítko:

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA BYSTROVANY
OKRES OLOMOUC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
Makarenkova 23/2, 779 00 Bystrovany
tel.: 585 311 971, e-mail: zsbystrovany@atlas.cz
IČ: 70 996 423

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY:

Školní družina při ZŠ a MŠ Bystrovany má 2 oddělení. Kapacita školní družiny je 56 žáků. Provoz školní družiny je rozdělen na ranní a odpolední. Školní družina je určena žákům 1. – 5. ročníku.

Provozní doba školní družiny je od 6.00 do 7.45 hod. a od 11.40 do 16.15 hod. Zákonní zástupci jsou s ní seznámeni na začátku příslušného školního roku. Provozní doba platí po celý školní rok.

3. ZPŮSOB PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ:

Děti jsou do školní družiny přihlášeny na základě Zápisního lístku, který odevzdávají na začátku školního roku řádně vyplněný, nesmí chybět kontakt na zákonného zástupce a údaj, v jakou dobu a s kým bude dítě školní družinu opouštět.

Každá změna musí mít písemnou formu opatřenou datem.

Odhlášení žáka ze školní družiny je nutné provést písemnou formou.

Při opakovaném porušování Vnitřního řádu školní družiny, ohrožování zdraví a bezpečnosti vlastní i ostatních, častém nerespektování pokynů vychovatelky, může být žák ze školní družiny vyloučen. O vyloučení žáka rozhoduje ředitel školy ve správním řízení.

4. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY:

Školní družina má k dispozici hernu s učebnou. Nachází se v přízemí školní budovy. Herna je vybavena koberci a slouží k pohybovým aktivitám i k individuálním hrám s hrami, hračkami a stavebnicemi. Nachází se zde i skříň na hračky a didaktické pomůcky, skříňka na výtvarné potřeby a materiál. Je zde stůl vychovatelky a stoly se židlemi pro děti. Učebna, je vybavena interaktivní tabulí, dataprojektorem, notebookem a rádiem s CD přehrávačem. Materiální vybavení školní družiny odpovídá potřebám dětí a je evidováno. Nábytek odpovídá hygienickým požadavkům, hry a hračky jsou pravidelně doplňovány.

Ke sportovním aktivitám slouží školní hřiště umístěné v těsné blízkosti školy a dále velký sportovní areál. Vesnické prostředí nabízí využití okolí obce k vycházkám a hrám. Při nepříznivém počasí mohou děti sportovat v tělocvičně, která se nachází nedaleko školy.

5. EKONOMICKÉ PODMÍNKY:

Provoz školní družiny je financovaný z prostředků zřizovatele ZŠ. Rodiče přispívají na provoz ŠD měsíční částkou 100,- Kč podle směrnice vydané ředitelkou školy.

6. PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ:

Dvě oddělení školní družiny jsou vedena dvěma vychovatelkami. Vychovatelky jsou plně kvalifikovány. Jsou iniciátorkami a průvodkyněmi dětí při nabízených činnostech, které mohou řídit přímo i nepřímo. Navozují jednotlivé činnosti, motivují děti k těmto činnostem, umožňují jim rozvíjet jejich zájmy a spolu s dětmi jednotlivé činnosti a jejich výsledky hodnotí. Smyslem jejich práce je probouzet v dětech aktivní zájem o různé znalosti a dovednosti, rozvíjejí jejich přirozenou zvědavost, chuť navazovat sociální kontakty, rozvíjejí komunikaci mezi dětmi.

Významnou roli hrají vychovatelky v práci s dětmi z méně sociálně podnětného prostředí, v jejich začleňování do kolektivu, získávání a zlepšování návyků sebeobsluhy, hygieny, vhodného chování, vyjadřování, kontaktu s jinými dětmi, rozvíjení jejich návyků k učení a práci. Dbají na to, aby v kolektivu nevznikly žádné xenofobní tendence.

Vychovatelky ve školní družině se snaží vytvořit dětem příznivé sociální klima, vzbuzují vybranými aktivitami zájem o jednotlivé činnosti, podporují rozvoj sebevědomí a dalších pozitivních stránek osobnosti u dětí. Eliminují a řeší sociálně patologické jevy. Spolupracují s třídními učitelkami, vedením školy, preventistou sociálně patologických jevů i s ostatními pedagogickými pracovníky školy. Mají právní povědomí a znají bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi.

7. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VEŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

Cílem výchovy ve školní družině je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka, s důrazem na relaxaci, rekreaci a zájmovou činnost.

Snažíme se:

- nabízet dětem smysluplné využití volného času
- rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky
- učit děti mezilidské komunikaci
- učit děti spolupráci a toleranci
- učit děti každého člověka i sebe navzájem vnímat jako jedinečnou osobnost
- vést děti k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů
- rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii
- cvičit paměť, postřeh a soustředění
- vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí
- vést děti k tvořivosti
- podporovat iniciativu a spolupodílení se na volbě a tvorbě programu
- utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- vést děti k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů
- posilovat u dětí pocit jistoty a sebedůvěry

Cílem činností v naší školní družině je rozvíjení zejména těchto **klíčových kompetencí**:

1.kompetence komunikativní

Dítě umí formulovat své myšlenky a názory, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně. Umí naslouchat druhým, vhodně reagovat, zapojovat se do diskuse. Umí pracovat s obrazovými materiály a textem v rozsahu svých znalostí. Přemýšlí o nich a tvořivě je využívá.

2.kompetence k řešení problémů

Dítě vnímá nejrůznější problémové situace, přemýšlí o nich, hledá vhodná řešení. Snaží se je řešit samostatně. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. kompetence sociální a personální

Dítě umí pracovat ve skupině, podílí se na tvorbě pravidel soužití, respektuje druhé, přispívá k upevnování dobrých vztahů ve skupině, v případě potřeby poskytne druhému pomoc nebo o ni požádá. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování.

4. kompetence občanské

Dítě respektuje přesvědčení druhých, váží si jich, odmítá hrubé zacházení, je si vědomo svých práv a povinností. Respektuje příslušníky jiného etnika. Rozhoduje se podle dané situace a dokáže podle svých možností poskytnout účinnou pomoc. Aktivně a tvořivě se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit. Chápe základní ekologické souvislosti, má kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, chrání své zdraví.

5. kompetence pracovní

Dítě používá bezpečně a účinně svěřené nástroje, vybavení a materiály. Dodržuje vymezená pravidla, především v souvislosti s bezpečností práce. Dokončí rozdělanou práci. Udržuje kolem sebe pořádek.

6. kompetence k učení

Dítě vybírá vhodné metody a strategie, plánuje, vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.

7. kompetence k trávení volného času

Dítě se aktivně podílí na tvorbě plánu činností, umí nakládat se svým volným časem, umí si zvolit vhodnou činnost, má své vyhraněné zájmy a záliby, umí říci ne nevhodným nabídkám.

Očekávané výstupy na konci vzdělávacího období:

Děti:

- rozumí tomu, co znamená aktivní trávení volného času
- mají vytvořen kladný vztah k pohybu a sportování
- umí samostatně pracovat
- umí se samostatně rozhodnout
- jsou tvořivé a zručné
- mají radost z procesu tvoření
- umí používat pracovní a ochranné pomůcky
- mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí
- jsou seznámeny se zdravým životním stylem (stravovací návyky, pitný režim, hygienické návyky)
- objektivně hodnotí své chování a dovedou přijímat jeho důsledky
- znají pravidla soužití
- dbají na svou bezpečnost a předcházejí úrazům
- umí se chovat zodpovědně ke svému zdraví i ke zdraví ostatních
- umí si zvolit zájmovou činnost podle svých možností, schopností a zájmu.
- dokončí rozdělanou práci
- formulují své názory a postoje
- umí odpočívat a relaxovat
- umí naslouchat druhým a brát na ně ohledy
- aktivně se zapojují do společných činností
- umí pojmenovat svůj problém a hledat řešení
- dokážou druhé požádat o pomoc a také ostatním svou pomoc nabídnout
- spolupodílí se na tvorbě plánu a přípravě činností

8. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

Výchovně vzdělávací činnosti v naší školní družině probíhají v souladu s Vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání především formou **pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti**, podle tohoto vzdělávacího programu. Do denního režimu jsou zahrnuty také **spontánní aktivity**.

9. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

V naší školní družině se zaměřujeme především na osobnostní a sociální výchovu a výchovu k trávení volného času. V návaznosti na školní vzdělávací program naší školy se snažíme nejen o rozvoj všech klíčových kompetencí, ale především o rozvíjení komunikačních a sociálních dovedností.

K dosažení stanovených cílů chceme využívat zejména těchto výchovně vzdělávacích strategií:

- skupinová práce
- individuální práce
- výklad
- dramatizace
- práce s knihami, časopisy
- vyprávění
- rozhovor
- pozorování
- hry
- práce s encyklopediemi, mapou, internetem
- soutěže
- výstavy
- besedy
- kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy
- vycházky
- pohybové aktivity
- odpočinek, relaxace
- praktické dovednosti
- řešení problémových úloh

Při volbě témat činností v naší školní družině vycházíme mimo jiné také z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, konkrétně ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**, který je vytvořen pro 1. stupeň základní školy. Rozvíjí poznatky, zkušenosti a dovednosti získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Je rozdělen do pěti okruhů, ze kterých i my při své práci vycházíme.

1) **Místo, kde žijeme** – Společně s dětmi se seznamujeme s jejich nejbližším okolím (rodina, obec, škola, společnost). Seznamujeme se se školním prostředím a s okolím školy, snažíme se dozvědět něco o jednotlivých obcích, ve kterých děti žijí. Věnujeme se dopravní výchově. Pomáháme u dětí vytvářet vztah ke svému bydlišti, k naší zemi.

2) **Lidé kolem nás** – Učíme se základům vhodného chování, upozorňujeme na význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Seznamujeme děti s významem pravidel nejen při hře, ale také v celém životě, věnujeme se základním právům a povinnostem každého člověka. Učíme děti všimnout si svého okolí a rozpoznávat problémové situace.

3) **Lidé a čas** – Společně s dětmi se seznamujeme s významem času, vývojem života a společnosti. Učíme se orientaci v dějích a čase. Hledáme některé historické souvislosti.

4) **Rozmanitost přírody** – Poznáváme Zemi jako planetu sluneční soustavy. Sledujeme rozmanitost živé i neživé přírody a vliv lidské činnosti na přírodu. Věnujeme se významu ochrany přírody a životního prostředí.

5) **Člověk a jeho zdraví** – Rozvíjíme hygienické návyky a věnujeme se otázkám zdravého životního stylu. Vedeme děti k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.

Do okruhu témat činností ve školní družině jsou zařazena také průřezová témata a to především týkající se osobnostní a sociální výchovy, environmentální výchovy, multikulturní a mediální výchovy. Dalším důležitým průřezovým tématem, které není vymezeno Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, ale je do činností školní družiny zařazeno je výchova k trávení volného času.

10. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH:

- individuální přístup
- příjemné prostředí
- rozdělení pracovních úkolů na dílčí části
- vybavení didaktickými pomůckami
- aktivity zaměřené na rozvoj osobnosti
- různorodá nabídka činností
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- možnost podílet se na tvorbě programu
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s ostatními pedagogy

11. HODNOCENÍ:

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse dětí s vychovatelkami, a to nejen na závěr, ale také v průběhu činností. Měřítkem pro hodnocení činností v naší školní družině je především zájem dětí účastnit se programu, jejich chuť podílet se na jeho vytváření. Dalším z měřítek jsou i rozhovory s rodiči dětí, pozorování jednotlivých dětí a jejich vývoje, sledování výsledků jejich práce.

12. BEZPEČNOST PŘI ČINNOSTECH VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

Ve školní družině vychovatelky při všech činnostech dbají na bezpečnost dětí (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům. Vedou děti k odpovědnosti za své chování, svou bezpečnost i bezpečnost ostatních účastníků při jednotlivých činnostech.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání
- dodržování pitného režimu
- zdravé prostředí užívaných prostor (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplota, větrání, velikost nábytku aj.)
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci (ŠD je vybavena vlastní lékárníčkou), kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- příznivé sociální klima, vytváření prostředí pohody, otevřenost a partnerství v komunikaci,
- úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhým
- respekt k potřebám jedince, činnost vycházející ze zájmu účastníků, osvojování si praktických dovedností, hlavním momentem v činnosti je všestranný prospěch dítěte
- věková přiměřenost a motivující hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy
- spoluúčast všech dětí na plánování činnosti, na jejím řízení i následném hodnocení

Na začátku školního roku vychovatelky děti seznámí s vnitřním řádem školní družiny a společně s dětmi si určí pravidla soužití ve školní družině.

Osnova poučení o bezpečnosti

Poučení dětí o chování a bezpečnosti **při činnostech ve školní družině** – neopouštět prostory činnosti bez vědomí vychovatelek, dbají jejich pokynů, úklid aktovek, nakládání s odpadky, úklid pomůcek, dodržování pitného režimu, zákaz házení (čímkoliv) v prostorách třídy, případné úrazy neprodleně ohlásit vychovatelkám (sebemenší).

Při přesunech (po chodbách školy i mimo budovu školy) – pohyb ve dvojicích, čekat na smluvených místech, neběhat na chodbách, chůze po schodech, nebezpečí srážky, uklouznutí, pádu.

Při činnostech v tělocvičně, na hřišti a v prostoru před školou – nevstupovat do tělocvičny ani na hřiště bez vědomí vychovatelek (hromadné příchody), nevstupovat do nářadoven bez přítomnosti vychovatelek, nelézt na žebřiny a další nářadí pokud to není součástí probíhající činnosti, neopouštět prostor bez vědomí vychovatelek, dodržovat pokyny vychovatele při všech činnostech, zákaz běhání s klacky, házení šiškami, klacky, kameny apod.

Přecházení přes silnici – používání přechodů pro chodce, nepřecházet mezi zaparkovanými auty, pravidla pro rozhlédnutí (vlevo, vpravo, vlevo), odhad vzdálenosti a rychlosti blížícího se vozidla, přecházení od autobusu (ne před autobusem, opatrnost při přecházení za stojícím autobusem – nebezpečí projíždějících vozidel), rozhlédnout se na každé i malé silnici.

Na zastávkách autobusu, při vystupování, nastupování a při jízdě autobusem – úzký prostor na chodnicích u autobusových zastávek, neběhat, nehonit se, nebezpečí kolem zaparkovaných autobusů, při nastupování a vystupování se nestrkat, pozor na vysoké schody, nástup předními dveřmi, výstup (většinou) zadními dveřmi, v autobuse nekřičet, nepobíhat, postupovat co nejdále dozadu, případně sedět, aktovky ze zad, pevně se držet, nezapomenout na pravidla slušného chování.

Chůze po silnici a po chodníku – chůze po silnici: vlevo, při krajnici, nejvýše dva vedle sebe, v útvaru vpravo při krajnici, hlídat rozestupy, chůze po chodníku: vpravo, neběhat, dávat pozor na překážky (zaparkovaná kola, různé značky a „cedule“, pozor na vjezdy a výjezdy aut.

Jízda na kole a kolečkových bruslích – přilby, chrániče, využívání cyklistických stezek, dodržování dopravních předpisů (jízda po silnici a po chodníku), výbava kola.

Setkání s neznámým člověkem – pozdravit, ale neodpovídat na dotazy osobního rázu (věk, adresa, kdo je doma apod.), nikam s ním neodcházet, nenasedat do auta, nic si od něj nebrat, při pocitu sledování zajít do obchodu, oslovit známé lidi, požádat o pomoc sousedy, informovat rodiče, učitele, vychovatelky.

Při nevhodném chování i známých lidí informovat rodiče, učitele, vychovatelky.

Setkání s neznámým zvířetem – nehladit, nedráždit, nekrmít (obejít obloukem), zachovat klid (neutíkat, nezvedat ruce, pozor na prudké pohyby), při jízdě z kola (pokud vás sleduje) sesednout a pokračovat pěšky v klidu, při kontaktu umýt ruce, v případě pokousání nebo poškrábání informovat dospělou osobu.

V blízkosti otevřeného ohně – pozor na hořlavé materiály (papír, látky, barvy...), neběhat, nenatahovat se přes otevřený oheň, neskákat přes něj, nenapalovat předměty (klacky, špejle apod.), nevhazovat nic do ohně, poslouchat pokyny vychovatelky, nezapalovat oheň bez dozoru dospělého, při opékání buřtů pozor na jehly na opékání (ostré, horké), případný úraz okamžitě nahlásit.

Práce s ostrými předměty (nože, nůžky, kružítko, tužky, jehly, dlátko, pilky ...) - nechodit s nimi, neběhat ani kolem ostatních, sedět, když chci pro něco dojít nebo se natáhnout, tak ostrý předmět odložit, nešermovat, nezkoušet ostrost na sobě ani nikom (ničem) jiném, nestrkat se, používat tyto nástroje pouze k určenému účelu, dbát pokynů vychovatelek, případný úraz okamžitě nahlásit.

V zimním období – na náledí (zvýšená opatrnost při chůzi, neběhat, pozor v blízkosti vozovky a při přecházení, neklouzat se), nebezpečí ukrytá pod sněhem (zasypaná nebezpečná místa a překážky, led apod.), padání sněhu ze střech, rampouchy, koulování, v předjaří tání ledu a sněhu.

Při koupání – neskákat do neznámé vody, plavat jen podle svých možností, v neznámé vodě jen kde stačím, vždy pod dohledem dospělého, dvě hodiny po jídle, pozor na uhřátí, křeče a teplotu vody.

Při zimních sportech – ochranné pomůcky, dodržování pravidel na sjezdovce, vhodná místa, blízkost silnice, lesa, při bruslení dostatečně pevný led, pozor na okraje, jezy, led na řece, potoce apod., dohled starší osoby, nechodit sám.

Používání zábavné pyrotechniky – nikdy sám, většina prodejná až od 18. let, při sledování bezpečná vzdálenost, nedržet v ruce, číst pokyny a návody, velké nebezpečí úrazu a požáru.

Bezpečný internet a mobilní telefon – nesdělovat nikomu osobní údaje (celé jméno, adresu, věk ...), opatrnost při zveřejňování fotografií (ne vše se smí zveřejnit), přeposílání nevhodných informací, nereagovat na nabídky k osobnímu setkání (informovat o takové nabídce rodiče, vychovatelky nebo učitele), nebezpečí ukrytá v tzv. sociálních sítích (Facebook apod.), šikana prostřednictvím internetu a mobilního telefonu, videa a jejich zveřejňování.

Poučení před prázdninami – sám doma (neotvírat cizím lidem, nelézt po výškách, pozor na elektrinu a plyn, nerozdělávat oheň, nezapalovat svíčky...), setkání s cizími lidmi, zvířaty, úrazy při hrách a sezónních sportech, dodržování dopravních předpisů, bezpečné chování při všech činnostech.

Bezpečné chování - takové chování, kterým vědomě neohrozím svou bezpečnost ani bezpečnost nikoho jiného (přemýšlení při všem, co dělám).

Poučení dětí vychovatelka zapíše do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Dále jsou děti poučeny o bezpečnosti před zahájením každé činnosti.

13. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ:

V naší školní družině se zaměřujeme především na primární prevenci. Naším cílem je prohlubovat dovednosti dětí, jak chránit své zdraví, znát jeho hodnotu a rozvíjet sociální dovednosti a zdravé sociální vztahy.

Vycházíme z toho, že každá nová činnost, která dítě zaujme a pracuje na ní s nadšením, ho odvádí od stereotypu všedního dne a touhy zkoušet nepoznané. Společně s dětmi se snažíme formou kooperativních činností vytvářet zdravé vztahy mezi dětmi navzájem, posilovat sebevědomí dětí, jejich ochotu pomáhat druhým, všimnout si lidí kolem sebe, odmítat všechny formy násilí, orientovat se v krizových situacích a snažit se je řešit. Seznamujeme děti se zdravotními riziky spojenými se špatným životním stylem, s kouřením, alkoholem, užíváním drog a léků a se způsoby odmítání návykových látek. V rámci výchovy k volnému času nabízíme dětem množství aktivit, na jejichž přípravě se podílejí a tím se učí najít si svou oblíbenou činnost, které se mohou ve svém volném čase věnovat.

14. TEMATICKÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY

VYSVĚTLIVKY:

ZČEV – zájmová činnost esteticky výchovná

ZČPT – zájmová činnost pracovní technická

ZČPV – zájmová činnost přírodovědná

ZČSV – zájmová činnost společenskovední

ZČSP – zájmová činnost sportovní

RČ – rekreační činnost

OČ – odpočinková činnost

PNV – příprava na vyučování

VÝCHOVNÉ CÍLE JEDNOTLIVÝCH ČINNOSTÍ

ZČEV-Rozvíjet v dětech estetické citění ve všech oblastech, které tato ZČ zahrnuje.

Učit vnímat hudbu, její nálady, prostředky, seznamovat s hudebním dědictvím prostřednictvím lidových písní, rozvíjet zpěvnost.

Poznávat různé druhy výtvarných technik, rozvíjet výtvarné myšlení a kreativitu. Seznamovat s výtvarnými materiály, nástroji. Rozvíjet všestranně dětskou fantazii, jemnou motoriku, trpělivost, pracovní návyky.

Vytvářet vztah k literatuře, všem jejím odvětvím, zdokonalovat čtenářské dovednosti, učit umění reprodukce, dramatizace, posluchačství.

Získávat vztah k psanému i mluvenému slovu, poznávat kulturu českou i cizí.

ZČPT- Učit děti pracovat s různými nástroji, poznávat různé pracovní postupy, vlastnosti materiálů, vytvářet schopnost vyrobit si jednoduché pomůcky, dárky, předměty denní potřeby. Rozvíjet fantazii i jemnou motoriku, pracovat pro potěšení, mít radost z práce vykonané pro někoho jiného, učit se trpělivosti, nevzdávat práci před koncem, dokončit úkol.

ZČPV- Poznávat a chápat přírodu v jednotlivých ročních obdobích, vytvářet si vztah k živé i neživé přírodě. Environmentální výchova – ochrana a tvorba životního prostředí, aktivní pomoc přírodě, chování v přírodě, snaha o trvale udržitelný stav přírody.

ZČSP - Rozvíjet fyzickou kondici, vytvářet vztah a potřebu aktivního pohybu, učit týmové činnosti, osvojovat smysl pro čestnost, podřizování se pravidlům. Zdokonalovat správné držení těla, koordinaci pohybů, motoriku. Učit děti mít radost z pohybu, umění vyhrávat, ale i prohrávat.

ZČSV- Rozvíjet osobnost, získávat všeobecný rozhled, chápat princip demokracie, utvářet vědomí národní a státní příslušnosti, tolerance k jiné etnické, kulturní či náboženské skupině. Utvářet vědomost o následcích a důsledcích vlastního jednání a získávat povědomí o zodpovědnosti za vlastní jednání. Orientovat se v dění ve společnosti, chápat současnost, ale i minulost, nalézat souvislosti. Umět se rozhodovat, co je správné a co nesprávné, zaujmout vlastní názor

RČ, OČ- Relaxace po vyučování, odpočinek, poslech četby – umění poslouchat, zklidnit mysl a upřít ji pouze jedním směrem. Začlenění do kolektivu – společné hry, konstruktivní hry, námětové hry, stolní a společenské hry- rozvíjení fantazie, myšlení, motoriky, soustředění, vytrvalosti, trpělivosti umění týmové spolupráce, prezentace vlastního názoru, podřízení se názoru většiny. Sebeobsluha – úklid hraček, svého místa. Pobyt na čerstvém vzduchu – rekreační vycházky a pobyt na hřišti, či v parku, hry dětí dle vlastního výběru, umění se zorganizovat bez zásahu dospělého.

PNV- Rozvíjet paměť a myšlení pomocí didaktických her a soutěží, individuální pomoc slabším žákům dle požadavků jednotlivých vyučujících, upevňování vědomostí získaných při výuce hravou formou.

PODZIM

ZČEV - Opakování písní z loňského roku, nebo z MŠ, dechová cvičení, rytmizace, hra na tělo.

Využívání různých výtvarných technik, práce s přírodninami, náměty čerpající z roční doby.

Četba na pokračování, ilustrace čtené knihy, dramatizace úryvku čtené knihy.

ZČPT - Využívání různých nástrojů (nůžky, nůž), papírové skládačky - nácvik přesného vystřihování a trhání papíru.

Navlékání korálů, přírodního materiálu, práce s konstruktivními stavebnicemi.

ZČPV- Vycházky do podzimní přírody, beseda týkající se podzimní přírody (zvěř, pole, zahrada, les) vedení k tvorbě a ochraně přírody.

ZČSV - Seznámení s řádem ŠD, poučení o bezpečnosti při pobytu ve škole, zdokonalování sebeobsluhy, dopravní výchova.

ZČSP - Využívání tělocvičny, pohybové hry, nácvik různých druhů hodů, míčové hry, TV chvilky ve třídě.

RČ, OČ - Relaxace po vyučování, volné hry dětí, využívání her a stavebnic, volné kreslení, vykreslování, četba na pokračování, rekreační vycházky, pohádky, DVD, využití interaktivní tabule, dataprojektoru

PNV - Didaktické hry, procvičování zábavnou formou, spolupráce s TU, logopedické hrátky

ZIMA

ZČEV - Výtvarné práce se zimní a vánoční tematikou.

Zpěv a poslech koled, rytmizace, opakování známých písní.

Vánoční výzdoba třídy.

ZČPT- Výroba vánočních dárků, výroba ozdob na vánoční stromek- řetězy aj.

Papírové vločky - prostřihávání.

Práce s přírodninami, práce s konstruktivními stavebnicemi.

ZČPV - Vycházky zimní přírodou, pozorování změn v přírodě, zvířata v zimě, péče o květiny ve školní družině.

ZČSV- Vánoční zvyky dnes a dříve, význam rodiny - pěkné vztahy, láska, sounáležitost, pomoc mladším a slabším, pěkné vztahy mezi dětmi ve třídě.

Poučení o bezpečnosti v silničním provozu v zimě, poučení o bezpečnosti při zimních hrách a sportech.

ZČSP - Využívání tělocvičny - výskok, seskok, cvičení rovnováhy, štafetové hry, míčové hry, hry na sněhu, klouzání, bruslení, sáňkování, TV chvilky ve třídě.

RČ, OČ- Relaxace po vyučování, volné hry dětí, využívání her a stavebnic, volné kreslení, četba na pokračování, rekreační vycházky, pohádky, filmy – DVD, využití interaktivní tabule, dataprojektoru

PNV- Didaktické hry, procvičování zábavnou formou, logopedické hrátky

JARO

ZČEV- Kresba křídami- jarní motiv, maminka - Svátek matek, kraslice - kresba, zdobení
Zpěv písniček s jarní tematikou, agogika, dynamika.

ZČPT- Vystřihování, nalepování, vytrhávání, koláž, blahopřání pro maminky, jarní úklid,
výzdoba k Velikonocům.

ZČPV- Přírodovědné vycházky do jarní přírody, pozorování zvíře v přírodě, přilétání
ptactva, mláďata, péče o květiny v ŠD.

ZČSV- Prohlubování sebeobsluhy, každodenní úklid třídy, hraček, jízdní kolo a jeho
vybavení, malý cyklista v silničním provozu, vyjádření vztahu k maminkám.

ZČSP- Využívání přírodního prostředí - překonávání terénních překážek, chůze, běh, hry na
hřišti.

Využívání tělocvičny - cviky podporující správné držení těla, štafety, slalomová
dráha, TV chvilky ve třídě.

RČ, OČ- Relaxace po vyučování, volné hry dětí, využívání her a stavebnic, kreslení na volné
téma, omalovánky, četba na pokračování, rekreační vycházky, pohádky, filmy –
DVD, využití interaktivní tabule a dataprojektoru

PNV - Didaktické hry, procvičování zábavnou formou, individuální pomoc slabším žákům,
logopedické hrátky, konzultace s TU

LÉTO

ZČEV- Výtvarné práce s tematikou kvetoucí přírody, školního výletu, prázdninové
představy, opakování známých písní, zapojení dětí, které se učí hrát na hudební
nástroj, hudebně pohybové hry.

ZČPT - Koláž, práce s přírodninami, úklid třídy před letními prázdninami - skříně s hrami.

ZČPV- Jedovaté rostliny, houby, zvířata (hadi), nákaza klíštětem, vzteklna, přírodovědné vycházky.

ZČSV- Základní pravidla první pomoci, chování k neznámým lidem, neznámé prostředí, přírodní vodní zdroje.

ZČSP- Míčové hry, štafetové hry, hry v kruhu, TV chvilky.

RČ, OČ- Relaxace po vyučování, volné hry dětí, stolní hry a stavebnice, kreslení na volné téma, četba na pokračování, rekreační vycházky, pohádky, filmy- DVD, interaktivní tabule, dataprojektor
Rozloučení se školním rokem.

PNV- Didaktické hry, procvičování, logopedické hrátky, počítač, interaktivní tabule

15. PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ:

- užívat spontánně celé prostředí školní družiny při dodržení smluvených pravidel
- vybrat si jestli se zúčastní aktivit nabízených vychovatelkou nebo ostatními dětmi
- nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost
- podílet se na plánování a vytváření programu
- podílet se na rozhodování o společných záležitostech
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat jiným, hledat společná řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití

16. PRAVIDLA SOUŽITÍ V NAŠÍ ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

- neopouštět prostor činností bez domluvy s vychovatelkou
- dodržovat hygienu
- neničit věci, práci a úsilí druhých
- vracet věci na své místo
- dokončit započatou práci

- nekřičet, používat vhodná slova
- umět požádat o pomoc, poděkovat
- neubližovat si, ale pomáhat, je-li třeba
- při neshodě vyjednávat
- domluvit se vždy předem na pravidlech a dodržovat je
- důvěra, pravdivost, naslouchat druhým

17. NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ LITERATURA PŘI PRÁCI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

Časopisy:

Tečka	ABC
Puntík	Sluníčko
Hvězdička	Šikulka
Tvoříme s dětmi	Mateřídouška
Čtyřlístek	

Knihy:

M. Gato: Velká kniha her

M. Zapletal: Hry na hřišti a v tělocvičně

F. Mazal: Pohybové hry a hraní

M. Naderu: Relaxační hry s dětmi

Ch. A. Smith: Třída plná pohody

Z. Pospíšilová: Hádanky a hříčky nejen se slovíčky

K. Balková: Náměty pro školní družinu

A. Holešovská: Rok ve školní družině

B. Hájek, J. Pávková a kol.: Školní družina

J. Pávková, B. Hájek a kol.: Pedagogika volného času

Obsah tohoto dokumentu není uzavřen a bude průběžně doplňován.